

1. Podstawy terapii zajęciowej u dzieci – Urszula Chrabota	1
1.1. Podejście robić-być-stawać się (doing-being-becoming)	2
1.2. Teoria motywacji	2
1.3. Terapia skupiona na dziecku i rodzinie	3
1.4. Zespół terapeutyczny	4
1.5. Proces terapii zajęciowej	5
1.5.1. Proces terapii według AOTA (<i>American Occupational Therapy Intervention</i>)	6
1.5.2. Proces terapii według CAOT (<i>Canadian Association of Occupational Therapy</i>)	7
Polecenia i pytania sprawdzające	9
Piśmiennictwo	9
2. Niepełnosprawność wieku rozwojowego – Małgorzata Szmurło	11
2.1. Niepełnosprawność ruchowa	12
2.2. Niepełnosprawność intelektualna	15
2.2.1. Kryteria diagnostyczne niepełnosprawności intelektualnej	15
2.2.2. Epidemiologia niepełnosprawności intelektualnej	17
2.3. Zaburzenia ze spektrum autyzmu	19
2.4. Niepełnosprawność wzrokowa	20
2.5. Niepełnosprawność słuchowa	21
2.6. Niepełnosprawność sprzężona	22
2.7. Podsumowanie	22
Polecenia i pytania sprawdzające	23
Piśmiennictwo	23
3. Rozwój funkcjonalny dziecka – Małgorzata Szmurło	27
3.1. Teorie i koncepcje rozwojowe	27
3.1.1. Teorie rozwoju poznawczego	28
3.1.2. Teorie rozwoju ruchowego	30
3.1.3. Percepcja i działanie	33
3.1.4. Etapy uczenia motorycznego	34
3.2. Rozwój społeczno-emocjonalny	35
3.2.1. Regulacja emocji	35

3.2.2. Rozwój zajęciowy	35
Polecenia i pytania sprawdzające	37
Piśmiennictwo	37
4. Narzędzia oceny – Aleksandra Kulis	39
4.1. Wywiad	39
4.2. Badanie w zakresie struktury i funkcji organizmu	40
4.2.1. Pomiary liniowe i kątowe	40
4.2.2. Badanie napięcia mięśniowego	41
4.2.3. Klasyfikacja Zancolliego	43
4.2.4. Klasyfikacja House’a	45
4.2.5. Ocena chwytów	45
4.2.6. Ocena czucia	46
4.3. Testy i klasyfikacje funkcjonalne	47
4.3.1. System klasyfikacji funkcji motoryki dużej – rozszerzony i poprawiony	47
4.3.2. <i>Manual Ability Classification System</i>	49
4.3.3. <i>Melbourne Assessment</i>	51
4.3.4. <i>Quality of Upper Extremity Skills Test</i>	51
4.3.5. <i>Kids-Assisting Hand Assessment</i>	53
4.3.6. <i>ABILHAND-Kids</i>	54
4.3.7. <i>ABILOCO-Kids</i>	54
4.4. Ocena poziomu uczestnictwa	55
4.4.1. <i>Canadian Occupational Performance Measure</i>	55
4.4.2. <i>Pediatric Evaluation of Disability Inventory, Pediatric Evaluation of Disability Inventory Computer Adaptive Test</i>	57
4.4.3. <i>Child Occupational Self Assessment</i>	59
4.4.4. <i>Children’s Assessment of Participation and Enjoyment and Preferences for Activities for Children</i>	59
4.4.5. <i>Self-reported Experiences of Activity Settings</i>	60
4.4.6. <i>Measure of Environmental Qualities of Activity Settings</i>	61
4.4.7. <i>Pediatryczny Kwestionariusz Jakości Życia</i>	62
4.4.8. <i>Goal Attainment Scaling</i>	62
4.4.9. Skala Barthel	62
Polecenia i pytania sprawdzające	63
Piśmiennictwo	63
5. Obszary interwencji	67
5.1. Kontrola motoryczna – Aleksandra Kulis	67
5.1.1. Podnoszenie i kontrolowanie głowy	69
5.1.2. Obracanie się	70
5.1.3. Siedzenie	71
5.1.4. Pełzanie i raczkowanie	73
5.1.5. Stanie i chodzenie	73
5.1.6. Bieganie	75
5.1.7. Skakanie	75

Polecenia i pytania sprawdzające	76
Piśmiennictwo	76
5.2. Umiejętności manualne – <i>Aleksandra Kulis</i>	76
Polecenia i pytania sprawdzające	83
Piśmiennictwo	84
5.3. Czynności życia codziennego (<i>Activities of Daily Living – ADL</i>) – <i>Urszula Chrabota</i>	84
5.3.1. Obszary interwencji w zakresie podstawowych czynności życia codziennego	86
5.3.2. Złożone czynności życia codziennego (IADL)	103
5.3.3. Uczestnictwo w życiu społecznym	105
Polecenia i pytania sprawdzające	107
Piśmiennictwo	108
5.4. Wzrok, słuch – <i>Aleksandra Kulis</i>	108
5.4.1. Wzrok	108
5.4.2. Słuch	111
Polecenia i pytania sprawdzające	111
Piśmiennictwo	112
5.5. Integracja sensoryczna – <i>Małgorzata Szmurło</i>	112
5.5.1. Podstawowe wzorce zaburzeń przetwarzania sensorycznego (<i>sensory processing disorder – SPD</i>)	113
5.5.2. Diagnoza zaburzeń przetwarzania sensorycznego	117
5.5.3. Narzędzia diagnostyczne zaburzeń przetwarzania sensorycznego	118
5.5.4. Terapia zaburzeń przetwarzania sensorycznego	119
5.5.5. Fakty oparte na badaniach naukowych dotyczących zaburzeń przetwarzania sensorycznego (SPD)	124
Polecenia i pytania sprawdzające	125
Piśmiennictwo	125
5.6. Zabawa i zajęcia w czasie wolnym – <i>Beata Batorowicz</i>	126
5.6.1. Zabawa	126
5.6.2. Zajęcia w czasie wolnym	129
5.6.3. Wpływ niepełnosprawności na zabawę i zajęcia czasu wolnego	130
5.6.4. Rola terapeuty zajęciowego	131
5.6.5. Ocena	133
5.6.6. Interwencja	133
5.6.7. Podsumowanie	135
Polecenia i pytania sprawdzające	137
Piśmiennictwo	137
5.7. Wspomagające i alternatywne metody porozumiewania się w terapii zajęciowej – <i>Beata Batorowicz</i>	138
5.7.1. Komunikacja w życiu dziecka	139
5.7.2. Brak mowy i niepełnosprawność u dzieci	139
5.7.3. Komunikacja wspomagająca i alternatywna (<i>augmentative and alternative communication – AAC</i>)	141
5.7.4. Terminologia i pojęcia kluczowe	143

5.7.5.	Grupy dzieci używających AAC	143
5.7.6.	Charakterystyka porozumiewania się przy użyciu AAC	144
5.7.7.	Kompleksowość	145
5.7.8.	Strategie wspomagające interakcje	145
5.7.9.	Rola terapeuty zajęciowego	148
5.7.10.	Cel i podejście	148
5.7.11.	Model i ramy pojęciowe	149
5.7.12.	Opis i ocena	149
5.7.13.	Rodzaje i przykłady interwencji	156
5.7.14.	Ocena wyników	157
	Polecenia i pytania sprawdzające	158
	Piśmiennictwo	159
5.8.	Grafomotoryka i pisanie – <i>Aleksandra Kulis</i>	161
	Polecenia i pytania sprawdzające	166
	Piśmiennictwo	167
6.	Przykłady interwencji terapeutycznych u wybranych dzieci	169
6.1.	Studium przypadku – Małgosia – <i>Aleksandra Kulis</i>	169
6.2.	Studium przypadku – Bartek – <i>Urszula Chrabota</i>	176
6.2.1.	Ocena	177
6.2.2.	Interwencja	177
6.3.	Studium przypadku – Kasia – <i>Beata Batorowicz</i>	180
6.4.	Studium przypadku – Szymek – <i>Aleksandra Kulis</i>	183
	Skorowidz	193